

[Žmogaus kova prieš valdžią - tai atminties kova prieš užmaršumą](#) :: Your Favorite Site

Nigerija: kibernetinių sukčių šiltnamis

Įvairios organizacijos ir institucijos bando imtis priemonių kibernetiniams nusikaltimams Nigerijoje užkirsti. Kol kas šioje šalyje legalu virtualiai vogti tapatybes ar naudotis svetimų kreditinių kortelių duomenimis

„Ateitis priklausys kibernetiniams nusikaltėliams“, – taip nusivylimą išreiškė Kalkutos policijos vadovas po to, kai suėmė Nigerijos pilietį, vietos verslininkui siuntusį apgaulingus elektroninius laiškus. Praėjusią savaitę Indijos policija suėmė ir Nigerijos piliečių gaują, apgaudinęs vietos gyventojus. Šiems buvo siunčiami elektroniniai laišukai, neva jie laimėjo loteriją, o norėdami gauti prizą jie turėjo pervesti tam tikrą sumą pinigų į nurodytas sąskaitas. Vėliau jų buvo prašoma vis daugiau pinigų. Įdomus faktas, kad dauguma gaujos narių turėjo informacinių technologijų inžinerinį išsilavinimą. Nigerijos kibernetiniai nusikaltėliai naudojami kiekviena palankia pasitaikiusia proga, tad nesnaudė ir prieš Londono olimpinės žaidynes: miesto policija sulaukė daugybės skundų iš gyventojų, užverstų elektroniniais laiškais, pranešančiais, kad jie laimėjo „Olimpinėje loterijoje“. Laiškai neva buvo pasirašyti Reverendo Greeno, kuris yra oficialus žaidynių atstovas. Žinutėse buvo nurodoma paskambinti tuo pačiu telefono numeriu ir užregistruoti savo laimėjimą. Tačiau pareigūnai reagavo žaibiškai ir atskleidė kibernetinius sukčius. Praėjusiais metais Lietuvoje taip pat gana garsiai nuskambėjo istorija, kai Nigerijos piliečiai bandė apgauti lietuvių siūlydamiesi nupirkti jo fotoaparata. Tiesa, tuomet ši afera nepavyko, mat nepėsčias mūsų šalies gyventojas perprato apgavystę ir nusprendė iš nusikaltėlių pasišaipyti, o vėliau internete išplatino jų atsiųstas nuotraukas su plakatais, palaikančiais Lietuvos krepšinio rinktinę. Kibernetiniai nusikaltėliai norėdami apgauti lietuvių pasitelkė žinomų aktorių nuotraukas ir įvairius suklastotus elektroninius bankų dokumentus. Nepavyksta susitvarkyti Greita policijos reakcija ir tyrimas – tai viskas, ko reikia išaiškinti tokias bylas, tačiau tai – tik pasekmių taisymas. Regis, virtualus priešas yra pasirengęs sugriauti stereotipus ir sugluminti tradicinių nusikaltimų ekspertus. Kol kibernetinių pažeidimų skaičius auga, šalims reikalinga ir naujo lygio policija. Iššūkį apsunkina ir tai, kad šių nusikaltimų negalima apibrėžti geografiškai – jie yra globalūs ir tarptautiniai. Dėl šios priežasties Londono policija modernizavosi ir reformavosi, taip pat stengiasi neatsilikti nuo besikeičiančių kibernetinių nusikaltimų krypčių. Tačiau minėtajai Nigerijai kovoti su kibernetiniais nusikaltimais sekasi nekaip. Praėjusiais metais šalis nesugebėjo priimti teisinių pakeitimų, kurie turėjo sukurti pagrindą pažaboti kibernetiniams nusikaltėliams. Šeši teisės aktai būtų padėję paskelbti už įstatymo ribų daugelį piktnaudžiavimo internetu atvejų, taip pat virtualias tapatybės vagystes, naudojimąsi nelegaliai pasisavintais kreditinių kortelių duomenimis. Visa tai kol kas Nigerijoje lieka legali veikla, nors įvairių iniciatyvų pakeisti padėtį netrūksta jau šešerius metus. Dėl šios priežasties šalyje itin prastai sekasi plėtoti ir elektroninę prekybą. Kainuoja milijonus Seniausios ir didžiausia Tautų sandraugos organizacija, užsiimanti daugiašaliu bendradarbiavimu komunikacijos ir informacijos srityje – Tautų sandraugos telekomunikacijų organizacija (CTO), paragino Nigerijos federalinę valdžią mažinti ekonomikos nuostolius, lemiamus aukšto kibernetinių nusikaltimų lygio. CTO skaičiuoja, kad jie valstybei kasmet kainuoja apie 200 mln. JAV dolerių (apie 558,8 mln. litų). Organizacijos generalinis direktorius Timas Unwinas pastebėjo, kad kaina, kurią šalis moka už smunkančią reputaciją, yra dar didesnė ir net nematuojama pinigais. Jis patarė federalinei Nigerijos valdžiai pradėti rengti teisės aktus ir sistemą, kad sumažintų kibernetinių nusikaltimų skaičių, ir tvirtina, kad Nigerijos komunikacijos komisija šiuo atveju turi atlikti svarbų vaidmenį vykdydama užduotį. „Tvirta ir atspari kibernetinio saugumo struktūra, kurią gali įdiegti Nigerija, gali apimti tris svarbiausius aspektus: kritinę informacijos infrastruktūros apsaugą, kibernetinius nusikaltimus ir vaikų apsaugą internete“, – teigė T. Unwinas. Nesaugūs bankai Centrinis Nigerijos bankas (CNB) taip pat pareiškė susirūpinęs augančiu kibernetinių nusikaltimų skaičiumi šalyje ir nurodė čia veikiantiems bankams užtikrinti transakcijų saugumą, ypač skatindamas juos vadovautis negrynųjų pinigų politika. CNB Bankų priežiūros departamento vadovas Tokunbo Martinsas pabrėžė, kad bankai turi užtikrinti veiksmingų kontrolės mechanizmų diegimą savo informacinių technologijų infrastruktūroje, kad užkirstų kelią kibernetiniams nusikaltimams ir garantuotų elektroninių operacijų saugumą. „Informacinės technologijos yra pagrindinis bankų veiklos variklis, taigi būtina susikcentruoti kuriant kontrolės mechanizmus, – teigė jis. – Skaidrumas ir atsakingumas kelia rimtų iššūkių daugeliui jurisdikcijų, tad pirmiausia bankams reikia nenuvertinti informacinių technologijų svarbos.“ Jis atkreipė dėmesį, kad kartais bankuose saugumo kontrolė vykdoma nesklaidžiai ar neturint efektyvios infrastruktūros. „CNB supranta poreikį kovoti su kibernetiniais nusikaltimais, taigi skatina bankų informacinių apsaugos sistemų sertifikavimą. Tai turi būti nuolatinis procesas ir saugumo kontrolė privalo būti stiprinama“, – tvirtino T. Martinsas. Vieno iš pirmųjų sertifikuotų Nigerijos bankų – „Access Bank“ vykdomasis direktorius Aigbojie Aig-Imoukhuede sakė, kad sertifikavimas nėra galutinis tikslas – tai pažymėjimas, jog bankas atitinka tam tikrus reguliavimo reikalavimus. „Tai sukūrė naują atsakomybę bankui ir prisidės prie plėtos procesų, kurie leis bankui teikti pažangias saugias paslaugas klientams“, – sakė jis. FAKTAI: Kibernetiniai nusikaltimai Nigerijoje ir Afrikoje Skaičiuojama, kad kasmet dėl kibernetinių nusikaltimų Nigerija patiria apie 200 mln. JAV dolerių (apie 558,8 mln. litų) žalos. Įvairios iniciatyvos, tarp jų ir teisės aktų pakeitimų, kovai su kibernetiniais nusikaltimais šioje šalyje bandomos taikyti jau šešerius metus. Kadangi kibernetinių nusikaltėlių neriboja geografinės sienos, su jais susiduria įvairių šalių, tarp jų ir Lietuvos, gyventojai. Praėjusiais metais apie 29 proc. Nigerijos gyventojų turėjo priėjimą prie interneto. 39,6 proc. Afrikos interneto vartotojų yra nigeriečiai.